

Regionala tillsynsavdelningen Öst
Monica Panagio
Monica.Panagio@ivo.se

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Synpunkter på remissen – Ett förbättrat system mot arbetskraftsexploatering (SOU 2021:88)

Ert diarienummer: (Ju2021/03785)

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) tillstyrker utredningens föreslagna lagändringar i huvudsak, men har synpunkter på begränsningar som ett av förslagen innefattar.

Förslag till förordning om ändring i utlänningsförordningen (2009:97)

IVO välkomnar förslaget att det ska införas en bestämmelse om underrättelseskyldighet för Migrationsverket. IVO föreslår dock en justering av bestämmelsen i 7 kap. 7 c § utlänningsförordningen (2009:97), UtfF, till att även omfatta avslag på ansökningar om arbetstillstånd när det gäller övriga verksamheter enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, samt verksamheter som bedriver insatser enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL.

Därtill får IVO framföra att det är angeläget att informationsutbytet mellan Migrationsverket och IVO sker utan fördröjning och vid behov automatiserat. Det handlar om att Migrationsverket *snarast* underrättar IVO om beslut om avslag på ansökningar om arbetstillstånd och att IVO vid behov kan efterfråga dessa uppgifter. Detta för att myndigheten ska kunna agera skyndsamt i tillsynen och vara effektiv i handläggningen.

IVO:s tillståndsprövning och uppföljande lämplighetsprövning av tillståndsinnehavare omfattar många olika slags verksamheter. Flera av dessa finns inom den kommunala välfärden. IVO:s erfarenhet är att det även inom denna sektor finns oseriösa aktörer, vilket medför att stora summor pengar från det allmänna missbrukas på olika sätt.

Myndigheten har tidigare i remissvar gällande införande av en noggrann kontroll av utbetalning av statliga medel framfört att det finns risk för övervältringseffekter, dvs. att de kriminella aktörerna istället söker sig till det kommunala välfärdsområdet för att bedriva verksamhet, se IVO:s remissvar ”Kontroll för ökad tilltro - en ny myndighet för

att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemet (SOU: 2020:35).

Det rapporteras om att bolag som tidigare utfört assistans har gått över till kommunala insatser. Detta för att kontrollen vad gäller kommunala insatser bedöms vara mindre utvecklad.¹ Det finns därför en risk att oseriösa verksamheter, som en följd av att den statliga ersättningen kontrolleras noggrannare, kommer att migrera från stat till kommun och använda kommunal ersättning i kriminellt syfte i större omfattning. Därmed kan arbetstillstånd komma att utnyttjas även i andra vård- och omsorgsverksamheter, t.ex. inom hemtjänst. Av denna anledning föreslår IVO att bestämmelsen rörande Migrationsverkets anmälningsplikt till IVO omfattar samtliga verksamheter enligt LSS och SoL.

IVO har i övrigt inga synpunkter på de föreslagna lagändringarna.

Beslut i detta ärende har fattats av ställföreträdande generaldirektör Anna Sundberg. I den slutliga handläggningen har avdelningschefen Sabina Wikgren Orstam, tf avdelningschefen Michael Philipsson, tf chefsjuristen Anders Granberg samt biträdande avdelningsjuristen Ulrika Holfelt deltagit. Inspektören Monica Panagio har varit föredragande.

Inspektionen för vård och omsorg

Anna Sundberg

Monica Panagio

Beslutet har den 3 februari 2022 godkänts elektroniskt av Anna Sundberg och förts in i IVO:s ärende hanteringssystem.

Kopia
ju.mig@regeringskansliet.se

¹ Nationellt underrättelsecentrum, Myndighetsgemensam lägesbild om organiserad brottslighet 2019 s. 8